

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, कानून समुह, तह-६ सहायक कानून अधिकृत पदको

खुल्ला, समावेशी तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

१. लिखित परीक्षाको विषय, पूर्णाङ्क, परीक्षा प्रणाली, प्रश्नसंख्या, अंकभार र समय निम्नानुसार हुनेछ ।

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतिर्णाङ्क		परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अंकभार	समय
प्रथम पत्र	(क) सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	५०	४०	बस्तुगत बहु वैकल्पिक प्रश्न	सामान्य ज्ञान	२५	१	२ घण्टा ३० मिनेट
					बौद्धिक ज्ञान	१५	१	
					सामान्य अंग्रेजी	१०	१	
	(ख) संस्थागत एवं सामाजिक मामिला	५०		विषयगत	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	६	५	
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	२	१०	
द्वितीय पत्र	सेवा सम्बन्धी	१००	४०		लामो उत्तर आउने प्रश्न	१०	१०	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ताको योजना

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

- प्रत्येकबस्तुगत प्रश्नमा चार वटा सम्भाव्य उत्तर दिइनेछ । जसमध्ये एउटा सही उत्तरमा (लोक सेवा आयोगले तोके बमोजिम) चिन्ह लगाउने वा लेख्नु पर्नेछ । प्रति गलत उत्तर वापत २० प्रतिशतका दरले अंक घटाइनेछ ।
- प्रशासन सेवा अन्तर्गतका सबै समुहहरूको प्रथम पत्रको पाठ्यक्रम एउटै हुनेछ । प्रथम पत्रको लिखित परीक्षा सबै समुहहरूका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै लिन सकिनेछ ।
- प्रथम पत्रको बस्तुगत र विषयगत दुबै परीक्षा एकै पटक एकै सिटिङमा हुनेछ । प्रथमपत्र र द्वितीय पत्रको परीक्षा फरक फरक हुनेछ । द्वितीय पत्रमा २ खण्डहरू हुनेछन । प्रत्येक खण्डको लागि फरक फरक उत्तरपुस्तिका प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुन सक्नेछ ।

७. सामान्यतः प्रत्येक इकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछन । लामो उत्तर दिनुपर्ने प्रश्न एकै वा खण्ड खण्ड गरी (दुई वा सो भन्दा बढी) सोध्न सकिनेछ । यस्तो प्रश्न एक भन्दा बढी इकाईबाट पर्ने गरी सोध्न सकिनेछ ।
८. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
९. परीक्षामा कालो मसी भएको कलम वा डटपेन मात्र प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।
१०. पाठ्यक्रम लागु मिति २०७८ श्रावण १ गते देखि ।

प्रथम पत्र: सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

प्रथमपत्र

(१०० अंक)

खण्ड (क) सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

१. सामान्य ज्ञान:

१.१ सौर्यमण्डल र विश्व सम्बन्धी जानकारी:

- क) सौर्यमण्डल सम्बन्धी जानकारी
- ख) विश्वको भुगोल: महादेश, महासागर, अक्षांश, देशान्तर, अन्तराष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, पर्वतश्रृंखला, नदी, हिमनदी, ताल र हिमताल ।
- ग) अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था: संयुक्त राष्ट्र संघ र यसका एजेन्सीहरू (UNO and Its Agencies), विश्व व्यापार (WTO), यूरोपेली संघ (EU), दक्षिण पूर्वी एशियाली राष्ट्रहरूको संगठन (ASEAN) र दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय संगठन (SAARC) तथा SAARC Development Goals सम्बन्धी जानकारी ।
- घ) विश्वका प्रमुख मुद्रा तथा अन्तराष्ट्रिय जानकारी
- ङ) अन्तराष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरू ।

१.२ नेपाल सम्बन्धी जानकारी:

- क) नेपालको भुगोल र आर्थिक तथा सामाजिक क्रियाकलाप: धरातलीय स्वरूपको किसिम र विशेषता, नेपालमा पाइने हावापानीको किसिम र विशेषता, तालतलैया, खनिज पदार्थ, प्राकृतिक स्रोत साधन, यातायात, विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य, संचार, कृषि, उद्योग, पर्यटन, र व्यापार सम्बन्धी जानकारी ।
- ख) नेपालको इतिहास: किराँतकाल, लिच्छवीकाल, मल्लकाल र आधुनिक इतिहासका प्रमुख घटना सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।

- ग) नेपालको सामाजिक एवं सास्कृतिक अवस्था: प्रथा, परम्परा, धर्म, जाजाति, भाषाभाषी, संस्कृति र साहित्य ।
- घ) राष्ट्रिय महत्वका समसामायिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरु खेलकुद, पुरस्कार, कला, साहित्य लगायत महत्वपूर्ण व्यक्तित्वहरु सम्बन्धी जानकारी ।
- ङ) नेपालको संघीय, प्रादेशीक र स्थानीय संरचना तथा शासन प्रणाली सम्बन्धी जानकारी ।

२. बौद्धिक परीक्षण:

२.१ Verbal and non-verbal aptitude-शाब्दिक/अशाब्दिक तार्किक परीक्षण:

- Vocabulary, Alphabetical ordering of words, classification, Coding-Decoding, Insert the missing character, Direction and Distance sense test, Ranking order test, Relationship Test, Logical sequence of words Common Sense test, Assertion and Reason, Logical reasoning Figure series, Figure analogy, Figure Classification, Figure Matrix, Pattern completion/finding construction of squares and triangle, Analytical reasoning.

२.२ Numerical ability and Quantitative Aptitude-मात्रात्मक (संख्यात्मक/अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण

- Arithmetical reasoning, Insert the correct mathematical signs, Decimal and fraction, Percentage, Ratio, average, Profit and Loss, time and work.

३. सामान्य अंग्रेजी

३.१ Comprehension :

- Fact finding, inferential, Core theme, true/false identification, Issues raised and Language based

३.२ Vocabulary:

- Meaning of the words (literal/figurative/contextual), Single word for expressions, synonyms/antonyms, Derivatives and Homonyms/homophones.

३.३ Syntactic ability:

- Agreement, Tense aspect, Parallel structures, clauses, Modifier, Conditions, Phrasal expressions, Shifts (Tense, Number, person) Transformations, Varieties, Prepositions/Conjunctions and part of speech

प्रथम पत्र खण्ड (ख) संस्थागत एवं सामाजिक मामिला

१. Development

- 1.1 Concept of Development Administration.
- 1.2 Public, Private and cooperative sector involvement in development of Nepal.
- 1.3 Planning in Nepal: efforts, achievement and challenges.

- 1.4 Sustainable Development & Sustainable Development Goal.
- 1.5 Public Private Partnership
- 1.6 Corporate Social Responsibility
- 1.7 Project Management
- 1.8 Technology Transfer

२. Social, Economic and Environmental Issues

- 2.1 Social Issues
- 2.2 Conflict Management
- 2.3 Social and Cultural Transformation
- 2.4 Diversity Management
- 2.5 Cyber Crime, Cartel ling, Monopoly, Terrorism, Corruption and Money Laundering
- 2.6 Eco System, climate change and carbon trade, Issues related to environment and protection.

३. संविधान र ऐन, नियमहरू :

- ३.१ नेपालको संविधान
- ३.२ कर्मचारी प्रशासन विनियमावली, २०६४ (संशोधन सहित)
- ३.३ आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६४
- ३.४ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- ३.५ सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ३.६ वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३ र नियमावली २०५६
- ३.७ सुशासन ऐन २०६४
- ३.८ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४

४. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी

- ४.१ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभूमी तथा विद्यमान सांगठनिक संरचना ।
- ४.२ सार्वजनिक नीजि साझेदारी (Public Private Partnership) को अवधारणा तथा सार्वजनिक नीजि । साझेदारी (Public Private Partnership) मा खानेपानी व्यवस्थापन भएका केही मुलुकहरूको संक्षिप्त जानकारी ।
- ४.३ खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ।
- ४.४ आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय ।
- ४.५ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको प्रबन्धपत्र र नियमावली ।
- ४.६ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका शेयरधनीहरू बिचको सम्झौता तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड बीचको Lease Agreement र अनुमति पत्र ।

४.७ काठमाण्डौ उपत्यका भित्रको खानेपानी व्यवस्थापन र चुनौती
प्रशासन सेवा, कानून समुह, तह-६, सहायक कानून अधिकृत पदको
द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी (१०० अंक)

खण्ड : क

१. कानून तथा न्याय सम्बन्धी समसामयिक अवधारणाहरु :
  - (क) कानून र कानूनको शासन
  - (ख) फौजदारी तथा देवानी कानूनको अवधारणा र महत्व
  - (ग) मानवअधिकार र अन्तराष्ट्रिय कानूनको अवधारणा
  - (घ) भ्रष्टाचार, संगठित अपराध र सम्पति सुद्वीकरण
  - (ङ) न्यायिक सकृयता र सार्वजनिक सरोकारको बिषय
  - (च) उपभोक्ता हित संरक्षणको अवधारणा
  - (छ) कानूनी ब्यक्ति र कानूनी ब्यक्ति
२. कानून र न्यायका सिद्धान्त :
  - (क) संबैधानिक सर्वोच्चताको सिद्धान्त
  - (ख) कानूनको शासन
  - (ग) प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त
  - (घ) कानून ब्याख्याको सिद्धान्त
  - (ङ) नजीरको सिद्धान्त
  - (च) बिलम्बको सिद्धान्त
  - (छ) दण्डका निर्धारणका सिद्धान्त
३. संबिधान र संबैधानिक कानून :
  - (क) संबिधान र संबिधानवाद
  - (ख) नेपालको संबैधानिक बिकासक्रम
  - (ग) नेपालको संबिधान २०७२ का मुलभूत विशेषताहरु
  - (घ) नेपालको संबिधानमा शक्ति पृथक्करण तथा नियन्त्रण र सन्तुलनको ब्यवस्था
  - (ङ) नेपालको संबिधानमा भ्रष्टाचार नियन्त्रण र सुशासन सम्बन्धी ब्यवस्था
  - (च) नेपालको संबिधानमा मौलिक हक,निर्देशक सिद्धान्त,राज्यका नीतिहरु
  - (छ) नेपालको संबिधानमा शासकिय संरचना र अधिकारको बाँडफाँड
४. फौजदारी कानून र न्याय :

(क) मुलुकी अपराध (संहिता) ऐन २०७४ को विशेषता, सो ऐनको प्रारम्भिक, सार्वजनिक अधिकारीको अख्तियारीको अवज्ञा बिरुद्धको कसूर, सार्वजनिक न्याय बिरुद्धको कसूर, सजाय र अन्तरिम क्षतिपूर्ति सम्बन्धीव्यवस्था, सार्वजनिक हित, स्वास्थ्य, सुरक्षा, सुविधा र नैतिकता बिरुद्धको कसूर, राष्ट्रिय र सार्वजनिक सुरक्षा बिरुद्धको कसूर, लिखत सम्बन्धीकसूर, गोपनीयता बिरुद्धको कसूर सम्बन्धीव्यवस्थाहरु ।

(ख) मुलुकी फौजदारी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०६४ को विशेषता, र सो ऐनको प्रारम्भिक, कसूरको सूचना तथा अनुसन्धान सम्बन्धीव्यवस्था, अभियोजन तथा मुद्दाको दायरी, तारेख सम्बन्धीव्यवस्था, वारेस सम्बन्धीव्यवस्था, प्रमाण परीक्षण सम्बन्धीव्यवस्था, पुनरावेदन सम्बन्धीव्यवस्थाहरु ।

५. देवानी कानून :

(क) मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०६४ को विशेषता र सो ऐनको प्रारम्भिक, सामान्य व्यवस्था, नागरिक अधिकार सम्बन्धीव्यवस्था, सम्पत्ति सम्बन्धी व्यवस्था, स्वामित्व र भोगाधिकार सम्बन्धी व्यवस्था, सम्पत्तिको उपभोग सम्बन्धीव्यवस्था, सरकारी सार्वजनिक तथा सामुदायिक सम्पत्ति सम्बन्धी व्यवस्था, घर बहाल सम्बन्धीव्यवस्था, लिखत पारित सम्बन्धी व्यवस्था, दुस्कृति सम्बन्धी व्यवस्था, त्रुटीपूर्ण उत्पादनको दायित्व सम्बन्धी व्यवस्था ।

(ख) मुलुकी देवानी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०६४ को विशेषता र सो ऐनको प्रारम्भिक, लिखत तयार गर्ने कार्यविधि सम्बन्धी व्यवस्था, अधिकार क्षेत्र सम्बन्धी व्यवस्था, हदम्याद सम्बन्धी व्यवस्था, अदालती शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था, फिरादपत्र तथा दावी प्रस्तुति सम्बन्धी व्यवस्था, म्याद तथा म्याद तामेली सम्बन्धी व्यवस्था, प्रतिउत्तर तथा प्रतिवादी सम्बन्धी व्यवस्था, दरपीठ सम्बन्धी व्यवस्था, तारेख सम्बन्धी व्यवस्था, वारेस सम्बन्धी व्यवस्था, अन्तरकालिन र अन्तरिम आदेश सम्बन्धी व्यवस्था, लिखित प्रमाण परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था, साँक्षी परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था, पुनरावेदन सम्बन्धी व्यवस्था, म्याद तारेख थमाउने सम्बन्धी व्यवस्थाहरु ।

(ग) फिरादपत्र, प्रतिउत्तरपत्र, रिट निवेदन, लिखित जवाफ, पुनरावेदनपत्र लेख्दा विचार गर्नु पर्ने कुराहरु ।

(घ) कम्पनी प्रशासन सम्बन्धी कुराहरु ।

खण्ड : ख

१. कानून तर्जुमा तथा कानूनका बिबिध पक्ष:

(क) ऐन, नियम, गठन, आदेश र अध्यादेश तर्जुमा एवं तर्जुमा सम्बन्धि सैद्धान्तिक अवधारणा

(ख) सन्धि सम्झौता निर्माण र कार्यान्वयन

(ग) व्यवस्थापन विधि

(घ) अधिकार प्रत्यायोजन

- (ड) नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित हुने सूचना सम्पादन
- (च) कानूनी लिखत सम्बन्धी ज्ञान
- (छ) कानूनी राय र कानूनी रायको उपयोगिता

२. कार्यविधि कानून :

- (क) प्रमाण कानूनका आधारभूत सिद्धान्त
- (ख) कार्यविधि कानूनका आधारभूत सिद्धान्त
- (ग) कानून व्याख्याका सिद्धान्त
- (घ) म्याद, हदम्याद सम्बन्धी व्यवस्था
- (ड) नजिर र नजिरको पालना
- (च) लिखतको दर्ता र दरपिट
- (छ) वहसकला र वहस व्यवस्थापन

३. कम्पनी प्रशासन तथा कम्पनी प्रशासन सम्बन्धि कानून

- (क) कम्पनी प्रशासन को अवधरण र बिकाश
- (ख) उपभोक्ता हित संरक्षणको अवधारणा र बिकास
- (ग) कम्पनी ऐन २०६३
- (घ) उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०५४ र नियमावली
- (ड) करार ऐन, २०५६
- (च) प्रतिस्पर्धा प्रबर्धन तथा बजार संरक्षण ऐन, २०६३
- (छ) दामासाही सम्बन्धी ऐन, २०६४

३. खानेपानी सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी ब्यवस्था :

- (क) नेपालको संविधान
- (ख) नेपालको योजना बद्ध बिकासमा खानेपानी
- (ग) खानेपानी तथा सरसफाई नीति २०७१
- (घ) राष्ट्रिय सरसफाई कार्ययोजना
- (ड) खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ऐन, २०६३
- (च) खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग ऐन, २०६३
- (छ) खानेपानी सेवा संचालन सम्बन्धी निर्देशिका, २०६९
- (ज) नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन, २०४६